

Utrecht, 21 juni 2021

Betreft: Besluitvorming RES 1.0 regio Amersfoort

Geachte volksvertegenwoordigers in de regio Amersfoort,

In het kader van het nationale Klimaatakkoord werken de 7 gemeenten in de regio Amersfoort samen met Stedin, Provincie Utrecht en Waterschap Vallei en Veluwe aan een Regionale Energie Strategie (RES). Een belangrijk onderdeel van de RES is de uitwerking van gedragen keuzes voor grootschalige duurzame energieopwekking in de regio: hoeveel energie gaan we uit wind en zon halen in 2030 en daarna, en op welke wijze? Als volksvertegenwoordiger besluit u in de periode juni-juli over de RES 1.0, een concretisering van de Concept RES die vorig jaar werd vastgesteld.

De Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU) en Energie van Utrecht¹ hebben de afgelopen tijd actief meegedacht over manieren om voortvarend én verantwoord werk te maken van de energietransitie in de regio Amersfoort. Om u te helpen een goed besluit te vormen over RES 1.0 maken we graag van de gelegenheid gebruik u een aantal van onze overwegingen mee te geven.

Windturbines en zonnevelden zijn noodzakelijk in de energietransitie

De klimaatcrisis is urgent en vraagt om een voortvarende aanpak op alle fronten en in alle gebieden. Energiebesparing en ‘no regret’ maatregelen (zoals zon op dak) moeten daarbij de hoogste prioriteit krijgen, maar zijn op zichzelf niet voldoende om onze collectieve klimaatimpact op tijd terug te dringen. Energieopwekking in het buitengebied, via windturbines en zonnevelden, is daarom een essentieel onderdeel in het totale pakket aan klimaatmaatregelen.

Het is van groot belang dat ook de regio Amersfoort verantwoordelijkheid neemt en een serieuze bijdrage levert aan de landelijke RES-doelstellingen. Daarbij roepen we u op om de juiste discussies te voeren: niet ‘of’ er in de regio windturbines en zonneparken ingepast kunnen worden, maar ‘waar’, ‘hoe’ en ‘met wie’. De energietransitie gaat onvermijdelijk een impact maken op onze leefomgeving. Dat vraagt enerzijds om goede sturing en belangenafweging; maar óók om het maken van moeilijke keuzes.

Aanbod NMU & Energie van Utrecht: RES Amersfoort drievoudig duurzaam

Omdat we in de Concept RES de belangen van natuur, landschap en lokale energie-initiatieven nog onvoldoende zagen terugkomen, hebben we in het afgelopen najaar een eigen inventarisatie gemaakt van knelpunten en (vooral) kansen. Een belangrijk onderdeel van dit traject was een reeks gesprekken met ruim 20 lokaal en regionaal betrokken energie, natuur- en landschapsgroepen. Het resulteerde in [dit aanbod](#) aan de regio, waarin we zowel nieuwe uitgangspunten als alternatieve projectkansen aandragen. De slotsom voor NMU en Energie van Utrecht: niet alles kan overal, maar ook als we de draagkracht van natuur en landschap leidend laten zijn, blijft de regionale ambitie binnen bereik. En door lokale energiecoöperaties optimaal te betrekken en benutten, wordt het mogelijk om projecten te realiseren door én voor de lokale gemeenschap.

Verwerking aanbod in RES 1.0

In de (concept) RES 1.0 is goed te zien dat onze alternatieve en aanvullende locaties zijn benut om het regiobod robuuster te maken. De meeste ervan zijn opgenomen in de laatste trede van het bod, met kansen die in de ‘verkenningfase’ zitten. We zijn verheugd te zien dat onze inbreng is verwerkt, wel resteren voor ons nog de volgende aandachtspunten:

- In ons aanbod hebben we ervoor gepleit af te zien van een aantal **zeer gevoelige zoeklocaties**. Daar achten we de kans groot dat de aanwezige natuur- en landschapswaarde onevenredig veel schade zou oplopen. Helaas is dit deel van ons advies niet opgevolgd. In het bijzonder noemen we hier het Eemmeer: een Natura 2000-gebied met uiterst kwetsbare natuurwaarden van internationaal belang.

¹ Als nieuwe regionale koepelcoöperatie neemt Energie van Utrecht de vertegenwoordiging van lokale energie-initiatieven over van de landelijke koepel Energie Samen.

We verzoeken u nadrukkelijk om hier een duidelijke lijn te trekken en dit gebied uit te sluiten voor energieopwekking.

- De **alternatieven** die we hebben aangedragen, lijken nu **geen prioriteit** te krijgen terwijl ze meer recht zouden doen aan natuur en landschap in de regio. We verzoeken u om deze mogelijkheden met voorrang nader te onderzoeken, zodat ze een eerlijke kans krijgen om als alternatief te dienen voor projectopties met een grote ecologische impact.
- Een goede borging van de belangen van natuur, landschap en participatie vraagt, naast verstandige locatiekeuzes, ook om de uitwerking van **kaders en randvoorwaarden**. Dit zien wij nog onvoldoende terug in RES 1.0. Inspiratie hiervoor is onder andere te vinden in onze [Handreiking Natuur & Landschap in de RES](#). De verankering van het streven naar '50% lokaal eigendom' in een regionaal kader vinden we heel positief. Wel is een [nadere concretisering](#) noodzakelijk, om veilig te stellen dat de lokale gemeenschap daadwerkelijk medezeggenschap krijgt in alle fasen van een energieproject: locatiekeuzes, ontwerp en realisatie/exploitatie. Zie hiervoor ook onze [Handreiking participatie](#), opgesteld in opdracht van de provincie Zuid-Holland.
- Graag zouden onze organisaties een proactieve rol spelen in een zorgvuldige realisatie van de RES-ambities. Om dit te doen, is het noodzakelijk om **nauwer en structureler samen te werken** dan voorheen.

Spiekbriefjes

Tot slot: uit onze analyse van alle concept-RES'en blijkt dat overheden nog te weinig de handschoen mét bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers oppakken. Een gemiste kans, want deze samenwerking is vaak makkelijker dan u denkt. Zeker ook omdat die energie van onderop er al lang is, kijk naar het groeiend aantal energiecoöperaties en groene bewonersinitiatieven. Alleen breed gedragen RES'en met aandacht voor mens, natuur en landschap zijn toekomstbestendig.

De Participatiecoalitie heeft daarom Spiekkaarten voor volksvertegenwoordigers ontwikkeld. Daarmee kunt u makkelijker beoordelen of uw RES voldoende aandacht besteedt aan goede participatie, mede-eigendom van de lokale omgeving, en een stevige plek voor natuur en landschap. De Spiekkaarten zijn bijgevoegd bij deze brief!

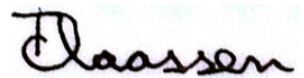
Wij verzoeken u om deze aanbevelingen in overweging mee te nemen tijdens de aankomende vergaderingen over dit onderwerp.

Voor vragen kunt u contact opnemen met Gerben de Vries (g.de.vries@nmu.nl / 06-48544258) of Marinus Kamphorst (marinus@energievanutrecht.nl / 06-55824101).

Met vriendelijke groet,



Josja Veraart
Directeur Natuur en Milieufederatie Utrecht



Fanny Claassen
Directeur Energie van Utrecht